

Dardedze

Centrs drošai bērnībai

Kā rīkoties sociālajam darbiniekam un citiem profesionāļiem kaitējošas seksuālas uzvedības gadījumos?

Mg. psych. Sindija Dziedātāja

PLAŠS SPEKTRS

STARP BĒRNIEM IESAISTĪŠANĀS SEKSUĀLĀS SARUNĀS VAI DARBĪBĀS

KAITĒJOŠA SEKSUĀLA UZVEDĪBA

NAV ATBILSTOŠAS VIŅU VECUMAM

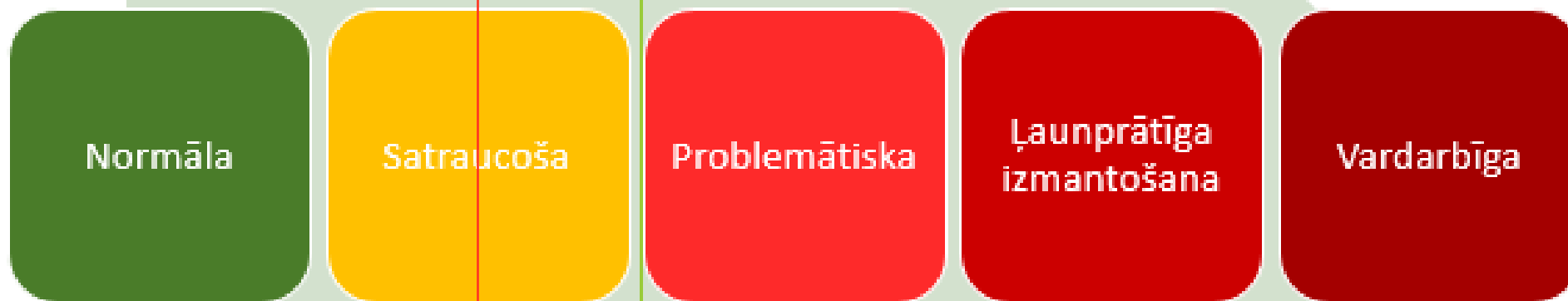
STARP BĒRNIEM, KURI NAV VIENLĪDZĪGI

UZVEDĪBA VAR BŪT KAITĪGA SEV VAI CITIEM

Seksuāla uzvedība

Bērni un pusaudži savas attīstības gaitā izrāda seksuālu uzvedību un lielākoties šī uzvedība ir **veselīga un dabiska jeb normāla**

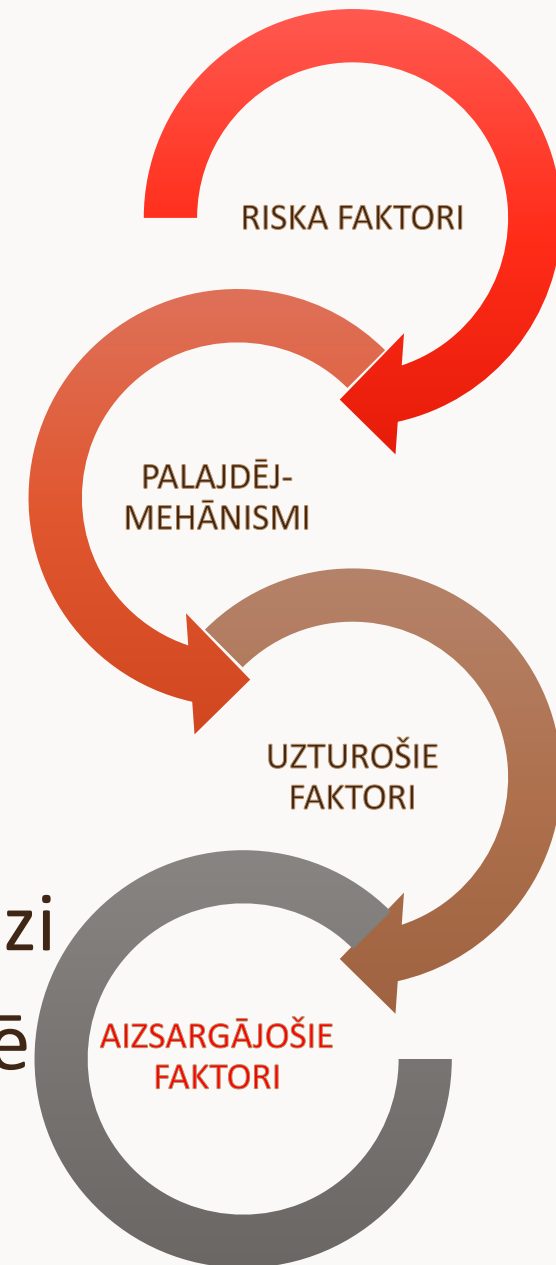

(Allardyce & Yates, 2018)

KSU RISKI FAKTORI

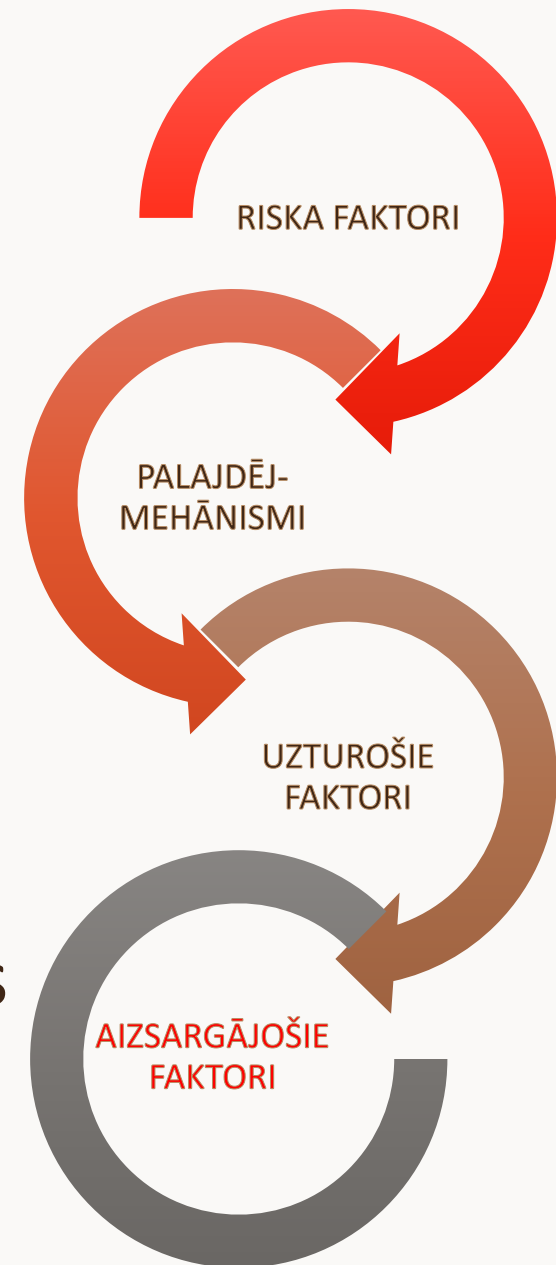
- Emocionāli distancētas attiecības ģimenē
- Vecāku savstarpēja vardarbība
- Daudz izmaiņu ģimenes sistēmā
- Neskaidras lomas ģimenē
- Trūkst atklātības un neveselīgi noslēpumi
- Vecāki, kas nav pārstrādājuši savu vardarbības pieredzi
- Iztrūkstošas vai ļoti stingras seksuālas robežas ģimenē
- Agrīna pieejamība pornogrāfiska satura materiāliem

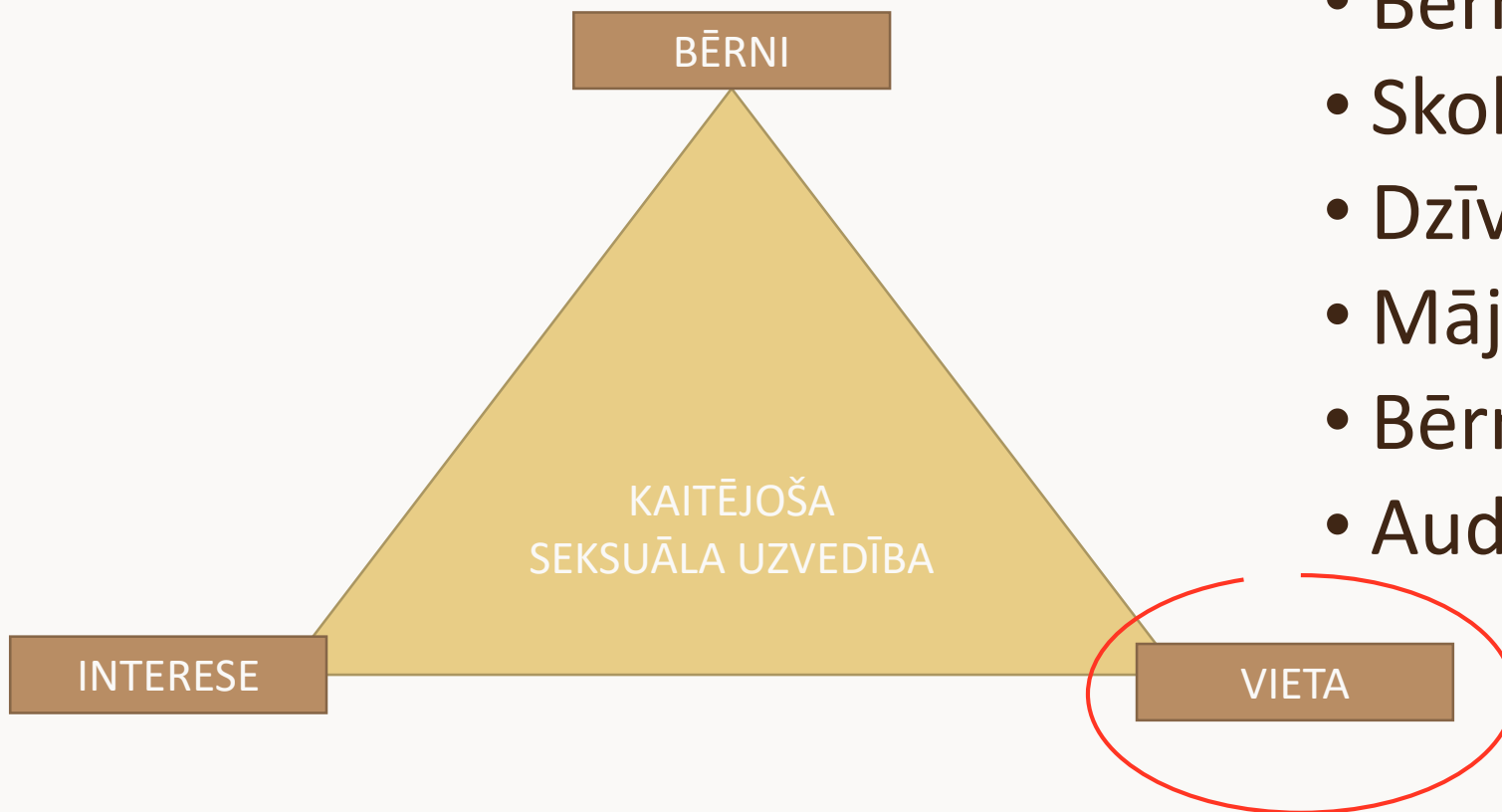

BĒRNA AIZSARGĀJOŠIE FAKTORI

- Veselīgs pašvērtējums
- Emociju regulācijas un empātijas prasmes
- Piemērota seksuālā izglītošana un vecumposmam atbilstoša tās paušana
- Plašs atbalsta loks
- Attīstītas sociālās prasmes
- Attīstīta veselīgas problēmu risināšanas stratēģijas
- Attīstīta prasme vērsties pēc palīdzības
- Pozitīvs nākotnes redzējums

- Vasarā laukos
- Bērnudārzā
- Skolā
- Dzīvojamo māju pagalmā
- Mājās
- Bērnunamā
- Audžuģimenē

Gadījumi, kas nonākuši «Dardedzē»

Visbiežāk zem 14 gadiem
(zem kriminālatbildības vecuma)

No pārlietu lielas pašapmierināšanās līdz
vairākkārtējam dzimumaktam

Vairāk iesaistīti zēni

Ļoti reti kā sekas seksuālai izmantošanai

No dažādām sociālajām situācijām
lestāžu loma un bērnu pieskatīšana

Speciālisti - vispirms dara, tad domājam

Pornogrāfijas skatīšanās

~125

Ignorēšana nepalīdz

NEGATĪVĀ PRAKSE

Situācija: Vairāki puīši skolā ir aiztikuši viens otram dzimumorgānus.

Tūlītēja rīcība:

Noskaidroti «vaininieki», vecāki aicināti uz skolu un ieteikts vērsties «Centrs Dardedze»

Ar zēniem netiek pārrunāta situācija – notikušais ir «noslēpums»

Neviens ar viņiem to nepārrunā – visi tiek atsūtīti uz «Centrs Dardedze»

NEGATĪVĀ PRAKSE

Situācija: Vairāki puīši skolā ir aiztikuši viens otram dzimumorgānus.

Risināšana:

Vecāki vēršas pēc palīdzības «Centrs Dardedze», bet klienti nepauž informāciju par notikušo.

Skola atsakās veidot starpinstitucionālu tikšanos, lai izprastu gadījumu.

Iznākums/nākotne:

Konsultēšanas mērķis netika sasniegts, nākotne nezināma.

POZITĪVĀ PRAKSE

Situācija: Sākumskolas vecuma zēns ir aizskāris savas bērnudārza vecuma māsas intīmās vietas. Ģimenē aug 3 bērni un mammai ir zemas intelektuālās spējas.

Tūlītēja rīcība:

Ģimenes asistents ziņo sociālajam darbiniekam par notikušo, un sociālais dienests iesaistās gadījuma risināšanā, sazinoties ar «Centrs Dardedze».

Mamma tiek informēta par notikušo un nepieciešamo turpmāko rīcību.

POZITĪVĀ PRAKSE

Situācija: Sākumskolas vecuma zēns ir aizskāris savas bērnudārza vecuma māsas intīmās vietas. Ģimenē aug 3 bērni un mammai ir zemas intelektuālās spējas.

Risināšana:

Bērni saņem psiholoģisko palīdzību ar noteiktu mērķi. Psihologi izglīto arī ar mammu par notikušo un riska faktoriem.

Tiek rīkotas vairākas starpinstitūciju tikšanās, lai veiksmīgāk palīdzētu bērniem.

POZITĪVĀ PRAKSE

Situācija: Sākumskolas vecuma zēns ir aizskāris savas bērnudārza vecuma māsas intīmās vietas. Ģimenē aug 3 bērni un mammai ir zemas intelektuālās spējas.

Iznākums/nākotne:

Konsultēšanas mērķis tika sasniegts.

Pēc sadarbības beigām rekomendācijas tika nodotas vecākam, sociālajam darbiniekam un skolas sociālajam pedagogam, lai radītu pēctecību un drošību.

*Skolas sociālais pedagogs ir apguvis arī Džimbas programmu.

KAITĒJOŠA SEKSUĀLA UZVEDĪBA = ĢIMENES KRĪZE

KAUNS

DUSMAS

NEZIŅA

RIEBUMS

BĒDAS

ŠAUBAS

BAILES

ŠOKS

APJUKUMS

MULSUMS

ATRAST RESURSUS, LAI PĀRVARĒTU KRĪZI

Ģimenes reakcija un motivācija pieņemt palīdzību

- Katrs ģimenes loceklis var mēģināt to pārvarēt citādāk
- Minimizēt/normalizēt
- Intensīvas emocijas – apdraudējums ģimenes vērtībām
- Kauns/vainas izjūta
- Noslēgties/attālināties
- Censties ātri aizmirst par notikušo
- Nevēlas sadarboties ar speciālistiem, lai aizmirstu

Pirms rīkojamies, atbildām:

KAM?	
KURŠ?	
KAD?	
KUR?	
KAS?	NOTIKA
	REDZĒJA
	RĪKOJĀS
KĀ?	ATKLĀJA
	REAGĒJA

KAS IR NĀKAMIE SOĻI?

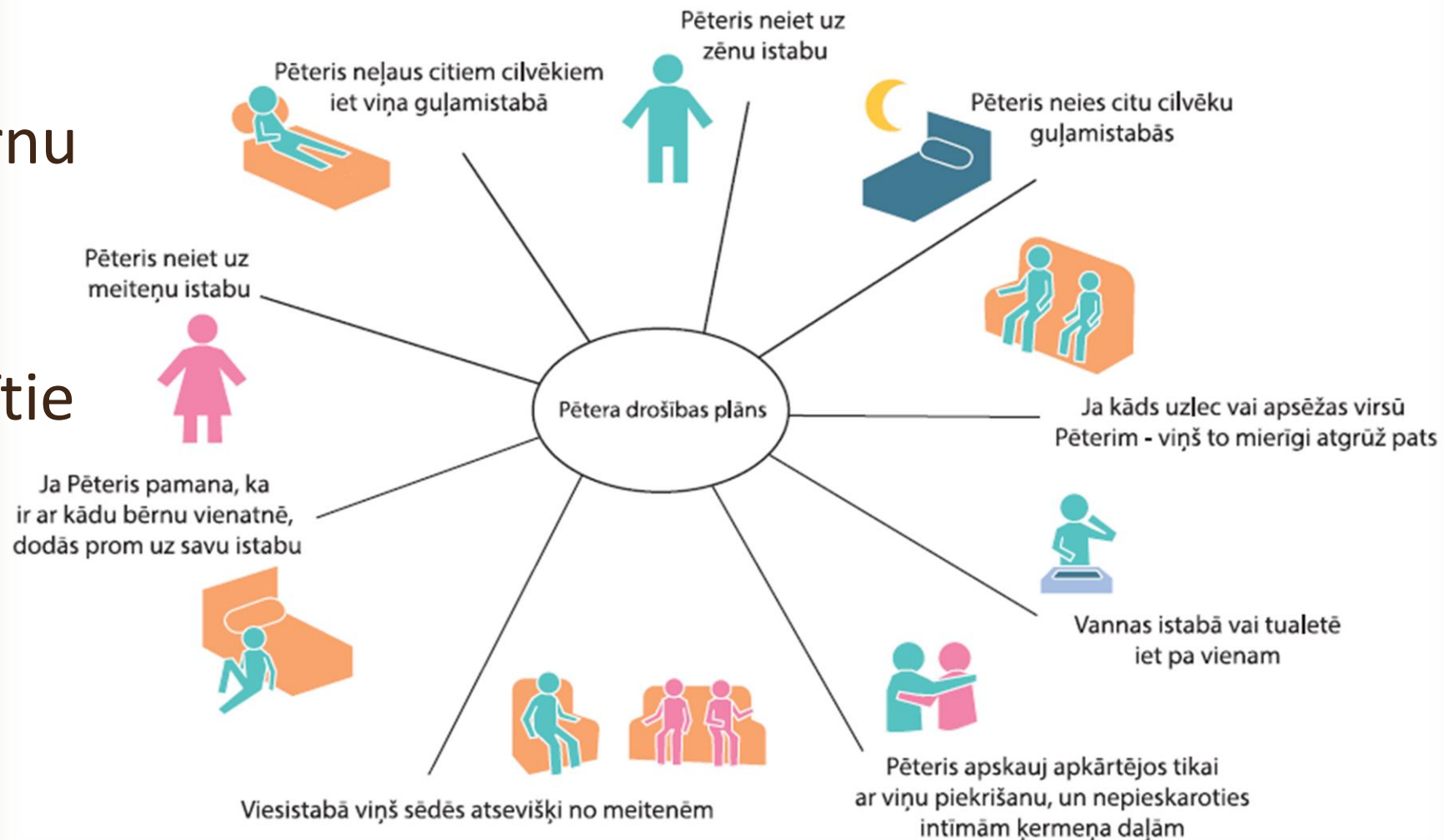
**KĀDAS IR BĒRNA
LABĀKĀS INTERESES?**

**KĀDA PALĪDZĪBA BĒRNIEM UN
ĢIMENĒM IR NEPIECIEŠAMA?**

DROŠĪBAS PLĀNA VEIDOŠANA AR BĒRNU GRAFISKS PIEMĒRS

- Izstrādā kopā ar bērnu
- Visās vidēs
- Iesaistās visi iesaistītie
- Mainīgs (fleksibls)
- Laikā ierobežots

Svarīgākais, ko atcerēties:

1. **Dalīt atbildību** – starpinstitucionālās sanāksmes
2. **Atbalstīt ģimeni** – būt empātiskiem un iejūtīgiem
3. **Izvērtēt riskus** – kas ir veicinājis/saglabājis šo uzvedību
4. **Veidot drošības plānu** – izprast kādās vidēs bērns pavada laiku, un tajās izvērtēt nepieciešamo uzraudzību.
5. **Reagēt, bet nepārreaģēt**
6. **Bieži ir pazīme citām grūtībām** – reti seksuālā vardarbība.
7. **Atbilstoša palīdzība** – visiem bērniem

Resursi

Dardedze

KAITĒJOŠA SEKSUĀLA UZVEDĪBA BĒRNU VIDŪ

VISPĀRĪGĀ ROKASGRĀMATA SPECIĀLISTIEM

**Kaitējošas seksuāla
uzvedības mācības:**
Speciālistiem
Psihologiem
Vebinārs vecākiem

**Bērnu seksuālās uzvedības
luksofors:**
Mācības speciālistiem
Vebinārs vecākiem un
speciālistiem

www.drosaberniba.lv
Audzinātājiem, skolotājiem un
speciālistiem, kā nodrošināt
bērnam drošu un draudzīgu
vidi bērna attīstībai

Apps ★ Bookmarks Gmail Smail.lv Facebook Dardedze Выпадающий спис... Эмоциональное в...

www.pasargabernu.lv
Vecākiem un speciālistiem, kā
pasargāt bērnu no seksuālās
vardarbības

TĀ IR PROBLĒMA, KURAI MĒS NEGRIBAM PIEVĒRST UZMANĪBU, BET IR BŪTISKI TO LAICĪGI PAMANĪT

Nodibinājums «Centrs Dardedze»

www.centrsdardedze.lv

info@centrsdardedze.lv

tel.nr.: +371 67600685